

Gepard

10 ciekawostek o fascynującym kocie

Elegancki, dumny, samotny. Gepardy od zawsze fascynują ludzi i nie na darmo są uważane za wcielenie szybkości i gracji. Poznaj kilka ciekawostek o tym wspaniałym kocie:

Najszybszy na lądzie

Choć bywa uważany za najszybsze zwierzę (w trzy sekundy osiąga ponad 100 km/h!), to światowe rekordy należą do ptaków: bezdyskusyjnym mistrzem świata jest sokół wędrowny. Potrafi spadać z zawrotną szybkością 389 km/h! Jednak wśród ssaków gepard ma gwarantowane pierwsze miejsce na podium.

Nieruchomy pazur

Te koty nigdy nie chowają pazurów – podczas biegu służą im niczym kolce w butach sprintera zapewniając przyczepność i pomagając w błyskawicznym przyspieszeniu.

Ich łacińska nazwa to *Acinonyx jubatus*. *Acinonyx* pochodzi z greckiego „ἀκινητος” (akinitos) oznaczającego „nieruchomy” oraz „ὄνυξ” (onyx) oznaczającego pazur lub szpon. W wolnym tłumaczeniu zatem *acinonyx* to nieruchomy szpon, co jest trafną obserwacją iż koty te mają zawsze wysunięte pazury. Natomiast *jubatus* po łacinie oznacza „grzywiasty” i odnosi się do dłuższych włosów na karku.

Gdzie żyją gepardy?

Występują głównie w Afryce (ok. 7100 osobników), z czego blisko połowa populacji żyje w Namibii. W ciągu ostatnich 40. lat ich liczba zmniejszyła się o połowę, szacuje się, że za kolejnych 20 lat będzie ich nie więcej niż 3000 zwierząt. Ginąca populacja znajduje się też w Iranie: w 2016 r. naliczono 43 osobniki.

Powodem dramatycznego kurczenia się populacji jest m. in. utrata terytoriów – zdaniem badaczy dziś mają do dyspozycji zaledwie 9% swych pierwotnych terenów. Innym powodem jest kłusownictwo i handel młodymi: wiele maluchów jest wywożonych na Bliski Wschód gdzie pełnią rolę dekoracyjnych kotów.

Oko w oko

Bursztynowe oczy mają okrągłą źrenicę (a nie pionową jak domowe koty)!. Zwierzę najpierw wypatruje swej ofiary, potem ocenia szanse dopadnięcia jej w sprincie i dopiero rusza na łowy. Czarne kreski na twarzy, wyglądające niczym ślady łez, pochłaniają promienie słońca, zapobiegając oślepieniu podczas sprintu.

Polowanie i sprint

Polujący gepard mknie ponad 100 km na godzinę. Ma to swą cenę: z najwyższą szybkością może pokonać dystans do kiluset metrów. Potem musi odpocząć i ochłodzić organizm. Dlatego tak ważne jest dla niego podkradnięcie się jak najbliżej ofiary. W biegu pomaga mu budowa ciała. Jego kręgosłup ugina się, zaś długimi nogami odbija się wykonując susy do 7 metrów! Ogon pomaga im skręcać przy maksymalnej prędkości (nawet pod kątem 90 stopni).

Film z biegu geparda zobaczysz tutaj: <https://youtu.be/icFMTB0Pi0g>

Jedź szybko!

Gdy gepard powali swą ofiarę musi się spieszyć z jedzeniem. Jego największymi wrogami są lwy i hieny, często też traci swą zdobycz przez... sępy. O ile kilka ptaków odgoni bez problemu, to z kilkudziesięcioma nie ma szans wygrać! Dlatego gepardy po polowaniu napychają się tak, że prawie nie są w stanie się ruszać!

Maskowanie maluchów

Maluchy gepardów są bezbronne, gdy ich matka idzie na polowanie a one pozostają same. Dlatego mają ciemną sierść po bokach z jasnym grzbietem. To umaszczenie przypomina ratela (któremu z drogi schodzi nawet słoń!) i ma zmylić potencjalnych drapieżników. Niestety nie zawsze się to udaje, a zagrożeniem dla maluchów są pytony, hieny, lwy i likaony.

Supermatki

Jeszcze nigdy jeden gatunek zwierzęcia nie zawdzięczał tak wiele, tak niewielu supermatkom. - można by sparafrazować słynny cytat. To fakt: śmiertelność młodych osiąga ponad 90% i są samice, którym przez całe życie nie udaje się odchowić do dorosłości swego potomstwa. Większość młodych gepardów ginie, gdy zaczynają samodzielne życie... Tymczasem podczas programu badawczego w Serengeti prowadzonego przez ponad 45 lat odkryto, że od jednej tylko gepardzicy - Eleanor - pochodzi nie mniej niż 10% dorosłych gepardów w południowej części parku.

Więcej o tym fenomenie (i współczesnej sytuacji gepardów) przeczytasz w artykule National Geographic: <https://www.national-geographic.pl/artykul/gepardy-na-krawedzi>

Pogadajmy!

Gepard mruczący z zadowolenia wydaje głęboki pomruk. Ale najbardziej fascynujące są ich nawoływania, przypominające ćwierkanie ptaków. Ten odgłos często wydają matki, wzywające swe młode lub dorosłe osobniki podczas zalotów. Natomiast miauczenie zwykle jest oznaką irytacji lub niepokoju. Co ciekawe gepard – jako jedyny z wielkich kotów – nie umie ryczeć. Potrafi za to warczeć, syczeć, mruzczeć, ćwierkać oraz wyć!

Gepardy porozumiewają się też zapachem. Znaczą moczem swe tereny, zaś samice w rui zapachem przyciągają partnerów.

4 grudnia - Dzień Geparda

Tak wyjątkowy kot doczekał się swojego dnia w kalendarzu. 4 grudnia na całym świecie obchodzony jest Dzień Geparda. To dobra okazja by dowiedzieć się więcej o gepardach i poznać wyzwania związane z ochroną tych pięknych zwierząt.

(c) Anna Olej-Kobus / AfrykAnka.pl

Więcej inspirujących opowieści znajdziesz w mojej książce: **Namibia. Przez pustynię i busz** - do kupienia z autografem w sklepie www.namib.pl

Kupując w naszym sklepie wspierasz prowadzenie bloga AfrykAnka.pl oraz TravelNamibia.pl